ANDMEKAITSE INSPEKTSIOON

VAIDEOTSUS
avaliku teabe asjas nr 2.1.-3/24/110-228

Otsuse tegija	Andmekaitse Inspektsiooni jurist Sirje Biin
Otsuse tegemise aeg ja koht	19.02.2024, Tallinn
Vaide esitamise aeg	24.01.2024
Teabevaldaja	Tervise ja Heaolu Infosüsteemide Keskus e-posti aadress: info@tehik.ee
Vaide esitaja/teabenõudja	XXX e-posti aadress: xxx

RESOLUTSIOON:
Avaliku teabe seaduse (AvTS) § 45 lg 1 punkti 1 ning haldusmenetluse seaduse (HMS) § 85 punkti 4 alusel

otsustan:

1) jätta vaie rahuldamata, kuna teabevaldaja on teabenõudele vastanud;
2) teha vaideotsus teatavaks vaide esitajale ja teabevaldajale.

VAIDLUSTAMISVIIDE:
Kui Andmekaitse Inspektsioon jätab vaide rahuldamata, siis on vaide esitajal õigus pöörduda teabevaldaja vastu halduskohtusse (AvTS § 46 lg 2). Kui Andmekaitse Inspektsioon rikkus menetlemisel vaide esitaja õigusi muul viisil, saab vaide esitaja 30 päeva jooksul pöörduda tema vastu halduskohtusse.

FAKTILISED ASJAOLUD:

1. XXX esitas 25.12.2023 Tervise ja Heaolu Infosüsteemide Keskusele (TEHIK) teabenõude seoses terviseandmete töötlemisega vanaduspensioniealise inimese puudetaotluse menetlemisel Sotsiaalkindlustusameti (SKA) poolt.
2. TEHIK vastas teabenõudele 29.12.2023.
3. Teabenõudja hinnangul sai ta üksnes osalise vastuse, mistõttu esitas 03.01.2024 TEHIKule täpsustava teabenõude. Sellele ei ole vastatud.
4. XXX esitas teabenõudele vastamata jätmise tõttu 24.01.2024 Andmekaitse Inspektsioonile vaide (registreeritud 25.01.2024).
5. Andmekaitse Inspektsioon tegi 29.01.2024 teabevaldajale järelepärimise, et selgitada välja, mis osas on XXXi pöördumine käsitletav teabenõudena ning miks ei ole sellele vastatud.
6. TEHIK vastas järelepärimisele 07.02.2024.

VAIDE ESITAJA NÕUE JA PÕHJENDUSED:

Vaide esitaja taotleb, et Andmekaitse Inspektsioon alustaks järelevalvemenetluse TEHIKu tegevuse suhtes AvTS tulenevate nõuete täitmata jätmise osas; suunaks 03.01.2024 esitatud teabenõudele korrektselt vastama; kontrolliks, kas TEHIK on pöördumised korrektselt registreerinud ja kas asutuses on reeglid teabenõuete vastamise kohta; juhiks tähelepanu rikkumise toimepanemisele.

Vaide esitaja esitas 25.12 2023 TEHIKule teabenõude seoses Sotsiaalkindlustusameti (SKA) poolt tema terviseandmete töötlemisega seonduvalt vanaduspensioniealise inimese puudetaotlusega. Kuna SKA puuet ei määranud, soovis vaide esitaja TEHIKult teavet, kuidas SKA selleni jõudis. Saades TEHIKult 29.12.2023 teabenõudele osalise vastuse, esitas vaide esitaja 03.01.2024 uue teabenõude, täpsustades, mis jäi eelmises vastamata.

TEHIK sellele pöördumisele ei vastanud, mistõttu saatis vaide esitaja 11.01.2024 meeldetuletuse, millele samuti pole vastatud. TEHIK ei ole seega täitnud AvTS §-de 18 ja 19 nõudeid vastata teabenõudele viie tööpäeva jooksul, pole teavitanud puudustest teabenõudes ega vastamise tähtaega pikendanud.

SKA otsuse peale vaide esitamise tähtaeg on 30 päeva. Vaide esitaja märgib, et 25.12.2023 teabenõue ja 03.01.2024 täpsustav teabenõue on esitatud arusaamas, et TEHIK täidab seadusest tulenevaid kohustusi tähtaegselt ja välja küsitud teavet saab kasutada vaide koostamisel SKA otsuse peale. TEHIK on oma tegevusega/tegevusetusega teadlikult takistanud vaide koostamist SKA otsuste peale (mõlemad kuuluvad Sotsiaalministeeriumi alla).

Vaide esitaja on seisukohal, et TEHIK on sellega kahjustanud tema võimalusi vaide koostamisel kasutada asjakohaseid faktandmeid ehk puudub võimalus vaides juhtida tähelepanu puudetaotluse töötlemisel tehtud puudustele. Sellest tulenevalt võidaks vaie kas jätta rahuldamata või mitte menetlusse võtta.

03.01.2024 täiendavas pöördumises soovis vaide esitaja konkreetseid vastuseid 25.12.2023 esitatud küsimustele. Kuna tähtaegselt, so.11.01.2024, ei olnud vastust laekunud, saatis vaide esitaja meeldetuletuse, millele ei ole seisuga 16.01.2024 järgnenud mingit vastust.

TEABEVALDAJA PÕHJENDUSED:

TEHIK sai vaide esitaja esmase teabenõude 25.12.2023, milles palus Terviseportaali logiraamatus olevate andmete osas selgitusi. TEHIKu kasutajatugi edastas 29.12.2023 krüpteeritud failina logid ja selgitused ning terviseseisundi kirjelduse (edaspidi TSK) e andmestiku, mis tervise infosüsteem väljastab Sotsiaalkindlustusameti töötajale seoses menetlusega. 03.01.2024 esitas vaide esitaja TEHIKu kasutajatukke uue pöördumise.

Esimest pöördumist käsitles TEHIK teabenõudena ning väljastas tervise infosüsteemi logi ja TSK dokumendi, milles kajastub teabenõudes soovitud info. Teise pöördumise (03.01.24) osas oli TEHIK vastused andnud valdavalt esimeses vastuses, kuna TEHIK sai päringute osas anda infot logi andmetest tulenevalt. Teise pöördumise täiendamisel lähtus TEHIK selgitustaotluse olemusest kuna selgitati juurde päringute aluseid ja protsesse.

Kuna pöörduja ei osanud välja lugeda vastuseid teabenõude korras väljastatud logiandmetest ja TSK dokumendist, tuli TEHIKul vastuse andmiseks anda täiendavaid selgitusi teenuse tehnilise olemuse ja protsessi kohta. Seega ei saanud 03.01.24 tehtud pöördumisele vastata teabenõude korras, kuna andmestikku ja päringute eesmärki tuli eraldi selgitada.

Vaide esitajale on vastatud. Vastus on saadetud TEHIKu kasutajatoest 22.01.2024.

ANDMEKAITSE INSPEKTSIOONI SEISUKOHT

1. AvTS § 45 lõike 1 kohaselt teostab Andmekaitse Inspektsioon teabevaldajate üle järelevalvet teabenõuete täitmisel ja teabe avalikustamisel.

2. Teabenõuete täitmisega seotud vaidlusi lahendab Andmekaitse Inspektsioon vaidemenetluses haldusmenetluse seaduse (HMS) sätete alusel.
3. AvTS § 46 lõige 1 sätestab, et Andmekaitse Inspektsioonile saab vaide esitada isik, kelle avaliku teabe seaduses sätestatud õigusi on rikutud.
4. Praegusel juhul ei ole vaide esitaja saanud vastust oma 03.01.2024 teabenõudele, seega on vaide esemeks teabenõudele (nimetatud ka teabenõude täienduseks) vastamata jätmine. Vaide esitaja on taotlenud, et kontrollitaks ka, kas pöördumine on korrektselt registreeritud ning kas asutuses on reeglid teabenõudele vastamiseks. Need kaks nõuet vaide esemeks ei ole, sest ei puuduta vaide esitaja AvTS-s sätestatud õigusi. Küll aga on vaide esitaja AvTS-st tulenevaks õiguseks saada teabenõudele õigeaegselt vastus.
5. AvTS § 18 sätestab, et teabenõue täidetakse viivituseta, kuid mitte hiljem kui viie tööpäeva jooksul.
6. Kui teabevaldajal ei ole dokumenteeritud kujul olemas küsitud teavet ja teabenõude täitmiseks tuleb teavet täiendavalt süstematiseerida ja analüüsida ning selle alusel on vaja uus teave dokumenteerida, loetakse selline teabenõue selgitustaotluseks ja sellele vastatakse märgukirjale ja selgitustaotlusele vastamise seadusega ettenähtud korras. Teabevaldaja saab sellisel juhul keelduda teabenõude täitmisest AvTS § 23 lg 2 punkti 5 alusel ning peab keeldumise koos põhjendusega teabenõudjale teatavaks tegema viie tööpäeva jooksul.
7. Nõustun teabevaldajaga, et kuna vaide esitaja 03.01.2024 teabenõudele vastamiseks tuli tal selgitada logide põhjal teenuse tehnilist olemust ja protsessi ning vastata küsimustele, oli tegemist selgitustaotlusega ning sellele võis vastata märgukirjale ja selgitustaotlusele vastamise seadusega ettenähtud korras. Üldjuhul peab selgitustaotlusele vastama 30 päeva jooksul. Vastus ongi saadetud 30-päevase tähtaja sees. Seega on täidetud küll märgukirjale ja selgitustaotlusele vastamise seaduse nõuded, kuid täitmata on jäänud AvTS § 23 lõike 3 nõue teavitada teabenõude esitajat teabenõude täitmata jätmisest viie tööpäeva jooksul. Teabevaldaja oleks pidanud viie tööpäeva jooksul teabenõudjale teada andma, et keeldub teabenõude täitmisest, kuna käsitleb pöördumist selgitustaotlusena.
8. AvTS § 51 lg 1 punkti 2 alusel võib Andmekaitse Inspektsioon teha teabevaldajale ettekirjutuse seadusliku olukorra taastamiseks, kui ta leiab, et teabevaldaja ei ole teabenõudele vastanud ettenähtud tähtajal.
9. Kuigi teabevaldaja ei ole seaduses sätestatud viie tööpäevase tähtaja jooksul teavitanud teabenõudjat sellest, et loeb teabenõude selgitustaotluseks, on vaide esitaja käesolevaks ajaks vastuse saanud. Sellega on õiguslik olukord taastatud ning Andmekaitse Inspektsioonil puudub alus ettekirjutuse tegemiseks. Seetõttu jätan vaide rahuldamata.

(allkirjastatud digitaalselt)
Sirje Biin
jurist
peadirektori volitusel